EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2026.4.10.
COM(2026) 156 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK

a befagyasztást és az elkobzást elrendelő határozatok kölcsönös elismeréséről szóló, 2018. november 14-i (EU) 2018/1805 európai parlamenti és tanácsi rendelet alkalmazásáról

Tartalomjegyzék

1. BEVEZETÉS 2
2. AZ ÉRTÉKELÉS ÁLTALÁNOS MEGÁLLAPÍTÁSAI 5
   2.1. Általános kérdések 5
   2.2. Határidők és válaszadási idők (9. és 20. cikk; a 7. cikk (2) bekezdése és a 18. cikk (5) bekezdése) 6
   2.3. Elhalasztás és a végrehajtás lehetetlensége (10., 13., 21. és 22. cikk) 7
   2.4. Kommunikáció az illetékes hatóságok között, és az érintett személyek tájékoztatása (25. és 32. cikk) 8
   2.5. Költségek (31. cikk) 9
   2.6. Egyéb kérdések 10
3. A 38. CIKKEL ÖSSZHANGBAN VÉGZETT ÉRTÉKELÉS KONKRÉT SZEMPONTJAI 11
   3.1. A nyilatkozat tételére és visszavonására vonatkozó, a 4. cikk (2) bekezdése, illetve a 14. cikk (2) bekezdése szerinti lehetőség 11
   3.2. Az alapvető jogok tiszteletben tartása, valamint a befagyasztást elrendelő határozatok és az elkobzást elrendelő határozatok kölcsönös elismerése közötti kölcsönhatás (8. és 19. cikk) 12
   3.3. A befagyasztott és elkobzott vagyon kezelése és az azzal való rendelkezés, beleértve a visszaszolgáltatást és a kártérítést (28., 29. és 30. cikk) 14
4. AZ ÉRDEKELT FELEK JAVASLATAI 17
   4.1. Tagállamok 17
   4.2. Eurojust 19
5. KÖVETKEZTETÉS 20

1. BEVEZETÉS

A határokon átnyúlóan működő bűnszervezetek – beleértve a nagy kockázatot jelentő bűnözői hálózatokat is – fő indítéka az anyagi haszonszerzés. A súlyos és szervezett bűnözés általi fenyegetettség legutóbbi, az Europol által 2025-ben közzétett értékelése (EU-SOCTA)[1] szerint a szervezett bűnözés évente több milliárdos nyereséget termel az EU-ban. Ez a sértettek számának növekedését eredményezi, és az ilyen bűnözői tevékenységek által okozott károkra való reagálás és azok enyhítése jelentős költségeket ró a tagállamokra. A tiltott tevékenységekből származó nyereségeket pénzmosás céljából külföldre szállítják, lehetővé téve a bűnszervezetek számára, hogy pénzügyi bázist hozzanak létre. Ez pedig lehetővé teszi számukra, hogy folytassák bűnözői tevékenységeiket, finanszírozzák a korrupciót, és beszivárogjanak jogszerűen működő gazdaságokba. A bűncselekményekből származó jövedelem rendelkezésre állása ezért jelentős fenyegetést jelent a gazdaság és a társadalom integritására nézve, aláásva a jogállamiságot és az alapvető jogokat.

Ennek fényében a szervezett bűnözés jelentette komoly fenyegetés kezeléséhez elengedhetetlen, hogy a bűnözőket, különösen a bűnszervezetek tagjait, megfosszák a bűncselekményeikből származó jövedelmektől. Jelentős mértékben fokozni kell az erre irányuló erőfeszítések hatékonyságát, mivel az elkobzások aránya az EU-n belül továbbra is nagyon alacsony. Ez a bűncselekmények sértettjei számára is fontos, mivel a befagyasztási és az elkobzási intézkedések olyan alapvető eszközök, amelyek elősegítik a kártérítést és a vagyoni eszközök jogos tulajdonosaiknak való visszaszolgáltatását.

A befagyasztást és az elkobzást elrendelő határozatok kölcsönös elismeréséről szóló (EU) 2018/1805 rendeletet[2] (a továbbiakban: a rendelet) annak felismerése nyomán fogadták el, hogy a hatékony, határokon átnyúló együttműködés elengedhetetlen a bűncselekmények elkövetésére szolgáló eszközök és a bűncselekményekből származó jövedelmek eredményes befagyasztásához és elkobzásához. A rendelet a pénzmosás és a szervezett bűnözés elleni küzdelemmel kapcsolatos, szélesebb értelemben vett uniós jogi keret[3] számos alapvető elemének egyike, amely felváltotta a szűkebb alkalmazási körű 2003/577/IB[4] és 2006/783/IB kerethatározatot[5] – e két utóbbi jogszabály most már csak a Dániával és Írországgal folytatott, illetve a Dánia és Írország közötti együttműködésre vonatkoznak.

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 82. cikke (1) bekezdésének a) pontja alapján a rendelet megállapítja azokat a szabályokat, amelyek kötelezik a

[1] Elérhető itt: A súlyos és szervezett bűnözés változó DNS-e – Az Európai Unió súlyos és szervezett bűnözés általi fenyegetettségének értékelése, 2025 (EU-SOCTA) | Europol.
[2] HL L 303., 2018.11.28., 1. o.
[3] A rendelethez tartalmilag és működési szempontból kapcsolódó eszközök közé tartoznak többek között a következők: az Európai Parlament és a Tanács 2014/41/EU irányelve (2014. április 3.) a büntetőügyekben kibocsátott európai nyomozási határozatról (HL L 130., 2014.5.1., 1. o.); az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1260 irányelve (2024. április 24.) a vagyonvisszaszerzésről és -elkobzásról (HL L, 2024/1260, 2024.5.2.); valamint a pénzmosás elleni küzdelemmel kapcsolatos uniós vívmányok, különösen az Európai Parlament és a Tanács módosított (EU) 2015/849 irányelve (2015. május 20.) a pénzügyi rendszerek pénzmosás vagy terrorizmusfinanszírozás céljára való felhasználásának megelőzéséről (HL L 141., 2015.6.5., 73. o.).
[4] A Tanács 2003/577/IB kerethatározata (2003. július 22.) a vagyonnal vagy bizonyítékkal kapcsolatos biztosítási intézkedést elrendelő határozatoknak az Európai Unióban történő végrehajtásáról (HL L 196., 2003.8.2., 45. o.).
[5] A Tanács 2006/783/IB kerethatározata (2006. október 6.) a kölcsönös elismerés elvének a vagyonelkobzást elrendelő határozatokra történő alkalmazásáról (HL L 328., 2006.11.24., 59. o.).

tagállamokat arra, hogy egy másik tagállam által büntetőügyekben folytatott eljárás keretében kibocsátott, befagyasztást elrendelő határozatokat vagy elkobzást elrendelő határozatokat további alaki követelmények nélkül elismerjék és a területükön végrehajtsák. A rendelet feltételezi, hogy az elismerendő és végrehajtandó határozatok meghozatalára mindenkor a jogszerűség, a szubszidiaritás és az arányosság elvének betartásával kerül sor. A rendelet célja továbbá annak biztosítása, hogy az ilyen határozatok elismerése által érintett személyek jogait az Európai Unió Alapjogi Chartájával és az eljárási jogokra vonatkozó uniós vívmányokkal[6] összhangban tiszteletben tartsák. A rendelet (13) preambulumbekezdésében foglaltak szerint a rendeletnek a büntetőügyekben folytatott eljárások keretében kibocsátott, befagyasztást elrendelő valamennyi határozatra és elkobzást elrendelő valamennyi határozatra alkalmazandónak kell lennie. A „büntetőügyekben folytatott eljárás" az Európai Unió Bírósága által értelmezett, önálló uniós jogi fogalom. Ez a fogalom a bűncselekménnyel kapcsolatos eljárások nyomán kibocsátott, befagyasztást elrendelő határozatok és elkobzást elrendelő határozatok valamennyi típusára kiterjed. Ez magában foglalja többek között az (EU) 2024/1260 irányelv[7] hatálya alá tartozó határozatokat is. Ezzel szemben a polgári vagy közigazgatási ügyekben folytatott eljárások keretében kibocsátott, elkobzást elrendelő határozatok nem tartoznak e rendelet hatálya alá.

A rendelet 38. cikke előírja, hogy a Bizottság jelentést nyújtson be az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak a rendelet alkalmazásáról, többek között a következőkről:

a) a tagállamok nyilatkozat tételére és visszavonására vonatkozó, a 4. cikk (2) bekezdése, illetve a 14. cikk (2) bekezdése szerinti lehetősége;
b) az alapvető jogok tiszteletben tartása, valamint a befagyasztást elrendelő határozatok és az elkobzást elrendelő határozatok kölcsönös elismerése közötti kölcsönhatás;
c) a 28., a 29. és a 30. cikk alkalmazása a befagyasztott és elkobzott vagyon kezelése, az azzal való rendelkezés, a vagyon sértetteknek való visszaszolgáltatása, valamint a sértetteknek nyújtott kártérítés vonatkozásában.

Az a), b) és c) pontra vonatkozó információk összegyűjtése érdekében a Bizottság kérdőívet küldött a tagállamoknak. A 25 részt vevő tagállamból 19-től érkezett válasz.

[6] Az Európai Parlament és a Tanács 2010/64/EU irányelve a büntetőeljárás során igénybe vehető tolmácsoláshoz és fordításhoz való jogról (HL L 280., 2010.10.26., 1. o.); az Európai Parlament és a Tanács 2012/13/EU irányelve a büntetőeljárás során a tájékoztatáshoz való jogról (HL L 142., 2012.6.1., 1. o.); az Európai Parlament és a Tanács 2013/48/EU irányelve a büntetőeljárás során és az európai elfogatóparancshoz kapcsolódó eljárásokban ügyvédi segítség igénybevételéhez való jogról, valamint valamely harmadik félnek a szabadságelvonáskor történő tájékoztatásához való jogról és a szabadságelvonás ideje alatt harmadik felekkel és a konzuli hatóságokkal való kommunikációhoz való jogról (HL L 294., 2013.11.6., 1. o.); az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/343 irányelve a büntetőeljárás során az ártatlanság vélelme egyes vonatkozásainak és a tárgyaláson való jelenlét jogának megerősítéséről (HL L 65., 2016.3.11., 1. o.); az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/1919 irányelve a büntetőeljárások során a gyanúsítottak és a vádlottak, valamint az európai elfogatóparancshoz kapcsolódó eljárásokban a keresett személyek költségmentességéről (HL L 297., 2016.11.4., 1. o.); helyesbítés az (EU) 2016/1919 irányelvhez (HL L 91., 2017.4.5., 40. o.); az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/800 irányelve (2016. május 11.) a büntetőeljárás során gyanúsított vagy vádlott gyermekek részére nyújtandó eljárási biztosítékokról (HL L 132., 2016.5.21., 1. o.).

[7] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1260 irányelve (2024. április 24.) a vagyonvisszaszerzésről és -elkobzásról (HL L, 2024/1260, 2024.5.2.).

Ezek az információk kiegészítik azokat a statisztikai adatokat, amelyeket a tagállamoknak a rendelet 35. cikkével összhangban rendszeresen gyűjteniük kell a releváns hatóságaiktól, és évente meg kell küldeniük a Bizottságnak. E statisztikák magukban foglalják az arra vonatkozó adatokat, hogy az egyes tagállamok a más tagállamoktól kézhez kapott befagyasztást, illetve elkobzást elrendelő határozatok közül hányat ismertek el és/vagy hajtottak végre, valamint hány ilyen határozat esetében tagadták meg az elismerést és a végrehajtást.

A tagállamoknak a következő statisztikákat is meg kell küldeniük a Bizottságnak, amennyiben azok központi szinten elérhetők:

a) azon esetek száma, amikor az e rendelet szerinti, elkobzást elrendelő határozat végrehajtásából befolyt vagyonból a sértett kártérítésben részesült vagy vagyonát visszaszolgáltatták; és
b) a rendelet szerinti befagyasztást elrendelő határozatok és elkobzást elrendelő határozatok végrehajtásához szükséges átlagos időtartam.

A Bizottság megjegyzi, hogy nem mindegyik tagállam teljesítette teljeskörűen a 35. cikk követelményeit. Két tagállam következetesen elmulasztotta az adatszolgáltatást, míg hat tagállam nem szolgáltatott információt a rendelet hatálybalépése óta eltelt négy évre (2021–2024) vonatkozóan. A beérkezett adatok formátuma és összehasonlíthatósága is változó: egyes tagállamok csak összesített adatokat szolgáltattak a befagyasztást és az elkobzást elrendelő határozatokkal kapcsolatban.

Ez a jelentés az Eurojust (EU) 2018/1805 rendelettel kapcsolatos konkrét ügyeiről szóló, 2025 szeptemberében közzétett jelentésre[8], valamint a Jogérvényesülés program[9] által finanszírozott releváns projektek keretében végzett kutatásokra is támaszkodik.

Az Európai Unió Bíróságának még nem volt alkalma ítéletet hozni a rendelet értelmezésével kapcsolatban, azonban a rendelettel kapcsolatos előzetes döntéshozatal iránti kérelem, a C-8/24. sz. ügy jelenleg folyamatban van, Richard de la Tour főtanácsnok 2025. június 12-én nyilvánított véleményt. A rendeleten túlmenően a Bíróságot arra is felkérték, hogy értelmezze a rendelet elődjét, a kölcsönös elismerés elvének a vagyonelkobzást elrendelő határozatokra történő alkalmazásáról szóló 2006/783/IB kerethatározatot[10], valamint a befagyasztási és elkobzási intézkedések nemzeti szintű minimumszabályait és a bűncselekményekből származó vagyon visszaszerzése céljából történő bűnüldözési együttműködést meghatározó uniós eszközöket, például a bűncselekményből származó jövedelmek, vagyon és az elkövetéshez használt eszközök elkobzásáról szóló 2005/212/IB kerethatározatot[11], a

[8] https://www.eurojust.europa.eu/publication/eurojust-report-regulation-20181805-mutual-recognition-freezing-and-confiscation-september2025.
[9] A Jogérvényesülés programmal kapcsolatos részletekért látogasson el a következő weboldalra: https://commission.europa.eu/funding-tenders/find-funding/eu-funding-programmes/justice-programme_en?prefLang=hu&etrans=hu.
[10] Lásd például: a Bíróság (ötödik tanács) közelmúltbeli, 2026. január 29-i ítélete, Munik, C-562/24, ECLI:EU:C:2026:55.
[11] A Tanács 2005/212/IB kerethatározata (2005. február 24.) a bűncselekményből származó jövedelmek, vagyon és az elkövetéshez használt eszközök elkobzásáról (HL L 68., 2005.3.15., 49. o.).

vagyonvisszaszerzésről és -elkobzásról szóló 2014/42/EU irányelvet[12] és annak utódját, az (EU) 2024/1260 irányelvet[13]. A Bíróság ezen eszközökre vonatkozó ítélkezési gyakorlata a rendelet értelmezése szempontjából kontextuálisan relevánsnak tekinthető, például akkor, ha iránymutatást nyújt a bűncselekményből származó vagyon visszaszerzésére vonatkozó valamennyi uniós eszközben[14] közös fogalmak értelmezéséhez vagy a hatékony jogorvoslat azon minimumszabályaihoz, amelyek szerepet játszhatnak a végrehajtó államnak a befagyasztást és vagyonelkobzást elrendelő külföldi határozatok elismerésére vonatkozó döntéseiben[15].

2. AZ ÉRTÉKELÉS ÁLTALÁNOS MEGÁLLAPÍTÁSAI

Hatálybalépése óta a rendelet több ezer befagyasztást, illetve elkobzást elrendelő határozat elismerését és végrehajtását könnyítette meg. A Bizottságnak a rendelet 35. cikkével összhangban megküldött statisztikák alapján 2021 decembere és 2024 decembere között több mint 2 700 befagyasztást elrendelő határozat ismertek el, és több mint 1 500 határozatot jelentettek végrehajtottként. Az elkobzást elrendelő határozatok esetében több mint 800 megkeresést ismertek el, amelyek közül 370 határozatot jelentettek végrehajtottként. Az egyes tagállamokhoz beérkezett, befagyasztás, illetve elkobzás iránti megkeresések száma jelentősen eltér: az összes ilyen megkeresés több mint kétharmada általában fél tucat tagállamhoz érkezett be.

Ugyanakkor a tagállamok arról számoltak be, hogy több mint 200 esetben tagadták meg befagyasztást elrendelő határozatok elismerését és/vagy végrehajtását, és több mint 100 esetben tagadták meg az elkobzást elrendelő határozatok elismerését és/vagy végrehajtását. Ezen túlmenően az Eurojust jelezte, hogy a referencia-időszak (2021–2024) során több mint 900 ügyben kérték fel beavatkozásra az együttműködés megkönnyítése érdekében. Az Eurojust konkrét ügyeiről szóló jelentése és a Bizottság célzott kérdőívére adott tagállami válaszok megerősítik, hogy továbbra is vannak még kérdések és kihívások a rendelet alkalmazásával kapcsolatban. Ezzel összefüggésben ez a jelentés a rendelet egyes konkrét vonatkozásait és azok gyakorlati alkalmazását helyezi a középpontba.

2.1. Általános kérdések

Jellegénél fogva a rendelet főszabály szerint közvetlenül alkalmazandó, és nem igényel a nemzeti jogba történő átültetést. Mindazonáltal a tagállamok végrehajtási intézkedéseket fogadhatnak el a rendelet alkalmazásának megkönnyítése érdekében. Az ilyen intézkedések nem érinthetik a rendelet közvetlen alkalmazhatóságát.

[12] Az Európai Parlament és a Tanács 2014/42/EU irányelve (2014. április 3.) a bűncselekmény elkövetési eszközeinek és az abból származó jövedelemnek az Európai Unión belüli befagyasztásáról és elkobzásáról (HL L 127., 2014.4.29., 39. o.).

[13] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1260 irányelve (2024. április 24.) a vagyonvisszaszerzésről és -elkobzásról (HL L, 2024/1260, 2024.5.2.).

[14] Bár a Bíróság C-655/24. sz. Latranov-ügyben hozott ítélete még folyamatban van, Sánchez-Bordona főtanácsnok 2025. december 11-i indítványa (ECLI:EU:C:2025:969) már megvitatta az „elkövetési eszközök” fogalmának értelmezését a bűncselekményből származó vagyon uniós visszaszerzésével összefüggésben.

[15] Lásd például: a Bíróság (első tanács) 2021. január 14-i ítélete, OM, C-393/19, ECLI:EU:C:2021:8.

A Bizottság rendelettel kapcsolatos kérdőívére válaszoló 19 tagállam közül 17 fogadott el jogalkotási vagy gyakorlati végrehajtási intézkedéseket annak érdekében, hogy megkönnyítsék a rendeletnek a saját jogrendszerükben való alkalmazását. Ilyen intézkedések közé tartoznak például a következők:

1. végrehajtási jogszabályok, amelyek pontosítják a rendeletnek a már meglévő uniós vívmányokkal és a nemzeti joggal kapcsolatos helyzetét és működését;
2. jogszabály-módosítások a tagállamok eljárási autonómiájának hatálya alá tartozó kérdésekre vonatkozó nemzeti szabályok megállapítása[16] és/vagy annak biztosítása érdekében, hogy a nemzeti jog ne legyen ellentétes a rendelet alkalmazásával, illetve ne akadályozza azt;
3. kézikönyvek és egyéb, iránymutatásokat tartalmazó dokumentumok a tagállami gyakorló szakemberek számára a befagyasztást és az elkobzást elrendelő határozatok elismerésével és végrehajtásával kapcsolatban.

Tizenkét tagállam jelezte továbbá, hogy rendelkezik valamilyen nemzeti mechanizmussal a rendelet alkalmazásának és tényleges végrehajtásának nyomon követésére.

2.2. Határidők és válaszadási idők (9. és 20. cikk; a 7. cikk (2) bekezdése és a 18. cikk (5) bekezdése)

A rendelet 9. és 20. cikke meghatározza azokat a határidőket, amelyeken belül a külföldi befagyasztást, illetve elkobzást elrendelő határozatokat el kell ismerni és végre kell hajtani. A befagyasztást elrendelő határozatok esetében a végrehajtó hatóságnak késedelem nélkül döntenie kell az elismerésről és a végrehajtásról, és haladéktalanul végre kell hajtania a döntést, ugyanolyan gyorsan és ugyanolyan elsőbbséggel, mint a hasonló belföldi ügyekben. Az elkobzást elrendelő határozatok esetében a végrehajtó hatóságnak haladéktalanul, de legkésőbb a határozat kézhezvételétől számított 45 napon belül döntenie kell az elismerésről és a végrehajtásról.

Tizenegy tagállam számolt be arról, hogy kibocsátó államként eljárva alkalmanként tapasztaltak olyan eseteket, amikor a befagyasztást vagy elkobzást elrendelő határozat elismerésére és végrehajtására vonatkozó határidőket nem tartották be. Kilenc tagállam jelezte, hogy végrehajtó államként eljárva nehézségekbe ütköztek a határidők betartása terén. Úgy tűnik, hogy a legtöbb ilyen esetben a késedelmek abból eredtek, hogy további információkat kellett kérni a kibocsátó államtól, vagy ellenőrizni kellett a végrehajtáshoz szükséges információkat. Egy tagállam továbbá azt jelezte, hogy a késedelmek néha az illetékes hatóságok nagy munkaterheléséhez kapcsolódtak. Általánosságban azonban úgy tűnik, hogy a határidőket betartották.

Az Eurojust arról számolt be, hogy a befagyasztást elrendelő határozatok tagállami hatóságok általi elismeréséhez és végrehajtásához szükséges átlagos időtartam 10 naptól akár több hónapig terjed[17]. Jelentésében az Eurojust megállapítja, hogy a végrehajtás sebességében mutatkozó jelentős eltérések oka arra vezethető vissza, hogy a rendelet nem tartalmaz konkrét határidőket a nem sürgős befagyasztást elrendelő határozatok elismerésére vonatkozóan. A

[16] Például a hatékony jogorvoslatra vonatkozó szabályok elfogadása a nemzeti jog alapján, a rendelet 33. cikkével összhangban.
[17] Lásd az Eurojust konkrét ügyeivel kapcsolatos jelentést, 14. o.

rendelet 9. cikke nem határozza meg a napok számát, csupán azt mondja ki, hogy a határozatokat „*haladéktalanul, ugyanolyan gyorsan és ugyanolyan elsőbbséggel kell végrehajtani, mint a hasonló belföldi ügyekben*”.

A rendelet sokkal szigorúbb válaszadási időt határoz meg a sürgős befagyasztás iránti, azaz az olyan megkeresések esetében, ahol jogosan lehet tartani a kérdéses vagyon azonnali elidegenítésétől: ez az időtartam az elismerésről szóló döntés meghozatalára 48 óra, a döntés végrehajtására pedig további 48 óra. A tagállamok nem számoltak be különösebb nehézségekről a sürgős befagyasztás iránti megkeresésekre vonatkozó határidők betartása terén. Az Eurojust jelentése[18] szerint azonban a tagállamok eltérően értelmezik a „sürgősség” fogalmát, és egyesek tágabb értelemben használják ezt a fogalmat, mint mások.

Tizenkét tagállam jelezte, hogy kibocsátó államként eljárva alkalmanként problémákkal szembesültek azzal kapcsolatban, hogy a végrehajtó hatóságok nem nyújtották be határidőre a befagyasztást, illetve az elkobzást elrendelő határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló jelentéseket a rendelet 7. cikkének (2) bekezdésével és 18. cikkének (5) bekezdésével összhangban. Egyes esetekben akár hat hónapos késedelemre is sor került, vagy egyáltalán nem érkezett releváns kommunikáció. A legtöbb érintett tagállam azonban jelezte, hogy az ilyen késedelmek nem általánosak, és hogy a 7. és a 18. cikknek való megfelelés általában biztosított. A megfelelés általánosan magas szintje ellenére néhány tagállam azon a véleményen volt, hogy a rendeletben meghatározott határidők túl rövidek, és azokat ki kellene igazítani. Azt is felvetették, hogy mivel a rendelet nem állapít meg határidőket az elismerésről szóló döntés meghozatalához szükséges további információk benyújtására vonatkozóan, ez aránytalan késedelmekhez vezethet.

2.3. Elhalasztás és a végrehajtás lehetetlensége (10., 13., 21. és 22. cikk)

A rendelet 10., 13., 21. és 22. cikke azokra az esetekre vonatkozik, amikor a befagyasztást vagy elkobzást elrendelő határozat végrehajtása ideiglenesen vagy tartósan lehetetlen. A 10. és 21. cikk úgy rendelkezik, hogy a végrehajtás elhalasztható, például olyan esetekben, amikor a határozat végrehajtása sértené egy folyamatban lévő nyomozás érdekeit, vagy ha a vagyon már egy másik határozat hatálya alá tartozik. A 13. és 22. cikk azokat a helyzeteket szabályozza, amikor a határozat végrehajtása tartósan lehetetlen. A végrehajtó hatóság lehetetlennek nyilváníthatja a végrehajtást például akkor, ha a vagyont már elkobozták, nem lelhető fel a tanúsítványban megjelölt helyen, vagy más módon eltűnt vagy megsemmisült.

Tizenegy tagállam szolgáltatott adatokat a 10. és 21. cikk szerinti, a befagyasztást és az elkobzást elrendelő határozatok végrehajtásának elhalasztására vonatkozó lehetőség igénybevételéről. E tagállamok közül néhányan jelezték, hogy illetékes hatóságaik azért halasztották el a befagyasztást elrendelő határozat végrehajtását, mert a vagyon már egy másik tagállam által kibocsátott, meglévő határozat (a 10. cikk (1) bekezdésének b) pontja) vagy a nemzeti jog szerint elsőbbséget élvező, meglévő belföldi határozat hatálya alá tartozott (a 10. cikk (1) bekezdésének c) pontja). Legalább egy tagállamban ez utóbbi helyzet

[18] Ugyanott.

viszonylag gyakori. Az Eurojust arról számol be[19], hogy ez főként akkor fordul elő, ha a határokon átnyúló csalási bűncselekményeket a kibocsátó államban, a kapcsolódó pénzmosási bűncselekményeket pedig a végrehajtó államban vizsgálják ki.

Egyetlen tagállam sem számolt be arról, hogy a 21. cikkel összhangban elhalasztotta volna valamely elkobzást elrendelő határozat végrehajtását.

Ugyanez a 12 tagállam tájékoztatást nyújtott olyan esetekről is, amikor lehetetlen volt végrehajtani valamely befagyasztást vagy elkobzást elrendelő határozatot (13. és 22. cikk). A befagyasztást elrendelő határozatok tekintetében egy tagállam számolt be olyan esetről, amikor a határozatot azért nem lehetett végrehajtani, mert a vagyont már elkobozták (a 13. cikk (3) bekezdésének a) pontja). Hét (7) tagállam tapasztalt olyan eseteket, amikor a vagyon eltűnt (a 13. cikk (3) bekezdésének b) pontja) vagy nem volt fellelhető (a 13. cikk (3) bekezdésének d) pontja). Két tagállam számolt be megsemmisült vagyonnal kapcsolatos megkeresésekről (a 13. cikk (3) bekezdésének c) pontja), négy tagállam pedig olyan esetekről számolt be, amikor a vagyon nem volt fellelhető, mivel a befagyasztásra vonatkozó tanúsítványban szereplő információk nem voltak kellően pontosak (a 13. cikk (3) bekezdésének e) pontja). Egy tagállam jelezte, hogy általában a befagyasztás iránti megkeresések mintegy 60 %-a esetében a szóban forgó vagyon jellemzően nem fellelhető, vagy a fellelt pénzösszeg vagy egyéb vagyon értéke elhanyagolható. Hét másik tagállam hasonló tapasztalatokról számolt be.

Az elkobzás iránti megkeresések esetében jelentősen alacsonyabbnak tűnik azon esetek száma, amikor nem lehetett végrehajtani a határozatot. Csak négy tagállam szembesült ilyen esettel. Ezek eltűnt vagyonra (a 22. cikk (3) bekezdésének b) pontja; két tagállam jelentette), megsemmisült vagyonra (a 22. cikk (3) bekezdésének c) pontja; egy tagállam jelentette), nem fellelhető vagyonra (a 22. cikk (3) bekezdésének d) pontja; két tagállam jelentette), valamint olyan vagyonra vonatkoztak, amelyet az elkobzásra vonatkozó tanúsítványban szereplő, nem kellően pontos információk miatt nem lehetett fellelni (a 22. cikk (3) bekezdésének e) pontja; két tagállam jelentette).

2.4. Kommunikáció az illetékes hatóságok között, és az érintett személyek tájékoztatása (25. és 32. cikk)

A rendelet 25. cikke előírja, hogy a rendelet hatékony alkalmazásának biztosítása érdekében a kibocsátó hatóságnak és a végrehajtó hatóságnak közvetlenül, valamint adott esetben a központi hatóságuk bevonásával konzultálniuk kell egymással.

Kilenc tagállam számolt be az illetékes hatóságok közötti kommunikációval kapcsolatos nehézségekről. Valamennyi tagállam megerősítette, hogy a konzultációkra az illetékes hatóságok közötti közvetlen, informális kapcsolatfelvétel útján (azaz e-mailben vagy telefonon), a kijelölt központi hatóságaik bevonásával vagy anélkül is sor kerülhet. Néhány tagállam azonban rámutatott az e-mailben küldhető vagy továbbítandó adatok mennyiségével és típusával kapcsolatos korlátokra. Számos tagállam jelezte, hogy együttműködött az Eurojusttal és az Európai Igazságügyi Hálózattal a sürgős esetekben szükséges koordináció megkönnyítése érdekében, különösen azért, mert bizonyos típusú illetékes hatóságok, például

[19] Lásd az Eurojust konkrét ügyeivel kapcsolatos jelentést, 15. o.

a bíróságok válaszadási ideje gyakran túl hosszúnak bizonyult. A hatékony konzultációk útjában álló akadályként a nyelvi korlátokat, az üzenetek kézhezvételéről szóló visszaigazolások elmulasztását és a megfelelő kapcsolattartó pontok azonosításának nehézségeit jelölték meg. Az Eurojust megerősítette, hogy számos esetben kapott felkérést arra, hogy segítsen azonosítani a megkeresett tagállam illetékes hatóságait. Az Eurojust például arról is beszámol, hogy egyes tagállamokban, amikor a befagyasztást elrendelő határozat ugyanazon ország különböző területein található több vagyoni eszközre irányul – például különböző bankoknál nyitott bankszámlákra –, ugyanazon tanúsítvány végrehajtása érdekében több hatósággal is fel kell venni a kapcsolatot[20].

Két tagállam arra is rámutatott, hogy nehézségekbe ütközik a rendelet 32. cikke szerinti azon kötelezettség teljesítése, hogy az érintett személyeket tájékoztatni kell a befagyasztást elrendelő határozat végrehajtásáról, illetve az elkobzást elrendelő határozat elismerésére és végrehajtására vonatkozó döntésről, valamint bármely olyan segítségnyújtásról, amelyet a végrehajtó hatóság ebben az összefüggésben a kibocsátó hatóságtól kérhet. Ez a kötelezettség különösen nagy kihívást jelent, ha az érintett személy nem a kibocsátó vagy a végrehajtó tagállamban tartózkodik.

Egy másik jelzett probléma az volt, hogy össze kell egyeztetni a tájékoztatással kapcsolatos követelményeket a vizsgálatok bizalmas jellegével. A rendelet 11. cikkének (2) bekezdése megerősíti, hogy a végrehajtó hatóságnak a 32. cikkel összhangban haladéktalanul tájékoztatnia kell az érintett személyeket a befagyasztást elrendelő határozat végrehajtásáról. A 11. cikk (3) bekezdése azonban pontosítja, hogy a kibocsátó hatóság kérheti a végrehajtó hatóságot, hogy a folyamatban lévő nyomozások védelme érdekében halassza el az érintett személyek tájékoztatását. Amint azt az Eurojust megerősíti[21], ez problémákat okozott legalább egy olyan tagállam számára, amelynek nemzeti joga e tekintetben ellentétes a rendelettel, mivel nem teszi lehetővé az érintett személyek haladéktalan tájékoztatására vonatkozó követelménytől való eltérést.

2.5. Költségek (31. cikk)

A rendelet 31. cikke előírja, hogy minden tagállamnak magának kell viselnie a rendelet alkalmazásával kapcsolatban felmerült saját költségeit. Lehetővé teszi azonban a végrehajtó hatóság számára, hogy javaslatot nyújtson be a jelentős vagy rendkívüli költségek megosztására vonatkozóan.

Két tagállam számolt be arról, hogy illetékes hatóságaiknál alkalmanként felmerülnek jelentős vagy rendkívüli költségek a rendelet szerinti, befagyasztást vagy elkobzást elrendelő határozatok végrehajtása során. Rámutattak továbbá, hogy különösen az irányítási költségek aránytalanul magasak lehetnek, ha a befagyasztás iránti megkereséseket nem követi észszerű időn belül jogerős elkobzási határozat a kibocsátó tagállamban.

Úgy tűnik, hogy a legtöbb tagállamban azonban viszonylag ritkán fordulnak elő ilyen esetek. Hat tagállam számolt be arról, hogy esetükben soha nem merültek fel jelentős vagy rendkívüli költségek. Csak két tagállam számolt be azzal kapcsolatos tapasztalataikról, hogy

[20] Ugyanott, 10. o.
[21] Ugyanott, 15–16. o.

milyen kihívások merülhetnek fel az ilyen költségmegosztási megállapodásoknak a 31. cikk (2) bekezdésével összhangban történő tárgyalása során.

Általánosabb értelemben több tagállam is megjegyezte, hogy számos olyan esetben kaptak befagyasztás iránti megkeresést, amikor a fellelt vagyoni eszközök értéke olyan alacsony volt, hogy a befagyasztásukhoz és elkobzásukhoz szükséges erőforrások ehhez mérten aránytalanok voltak. Bírálták azt a tényt, hogy a rendelet nem teszi lehetővé az ilyen kérelmek elutasítását pusztán azon az alapon, hogy a visszaszerzés költségei aránytalanok a vagyon értékéhez képest.

2.6. Egyéb kérdések

A 2.1–2.5. pontban tárgyalt kérdéseken felül a tagállamok további olyan kihívásokat is megemlítettek, amelyek nem kapcsolódnak szorosan a rendelet alkalmazásához, de összefüggenek azzal. Az egyik ilyen probléma az, hogy hiányzik a jogalap arra, hogy befagyasztás iránti megkereséseket kizárólag a sértettek kártalanítása céljából anélkül bocsássanak ki, hogy törekednének a kapcsolódó elkobzási határozat érvényre juttatására, amit egyes tagállamok jogrendszere azonban előír. Az ilyen megkeresések nem tartoznak a rendelet hatálya alá, amely a „befagyasztást elrendelő határozat” fogalmát a következőképpen határozza meg: „a kibocsátó hatóság által kibocsátott vagy érvényesített olyan határozat, amelynek célja a vagyon megsemmisítésének, átalakításának, eltávolításának, átruházásának vagy elidegenítésének **a vagyon elkobzása céljából** való megakadályozása”.

A tagállamok által jelentett másik probléma az, hogy nincs külön meghatározott uniós jogalap arra vonatkozóan, hogy a jogerős ítéletet követően nyomozási intézkedéseket kérjenek a vagyoni eszközök azonosítása, felkutatása és biztosítása érdekében. Az (EU) 2024/1260 irányelv kifejezetten előírja a tagállamok számára, hogy segítsék elő a vagyonvisszaszerzési hivatalok közötti együttműködést a vagyonfelkutatási nyomozások céljából, az elítélést követően is. Az európai nyomozási határozatról szóló irányelv[22] (ENYH-irányelv) szabályozza a bizonyítékszerzés céljából folytatott igazságügyi együttműködést. Néhány tagállam azonban felvetette azt a kérdést, hogy elegendőek-e ezen eszközök a hatékony vagyonvisszaszerzésnek a büntetőeljárás elítélést követő szakaszában való biztosításához. A Bel- és Igazságügyi Tanács 2025. december 9-i ülésén Belgium külön felvetette ezt a kérdést.

A tagállamok arról is tájékoztatták a Bizottságot, hogy a gyakorló szakemberek számára nem egyértelmű a rendelet és a bűncselekményből származó vagyon visszaszerzésével kapcsolatos egyéb uniós eszközök közötti tervezett kölcsönhatás. Ezek az eszközök nemcsak az ENYH-irányelvet és a vagyonvisszaszerzésről szóló felülvizsgált irányelvet foglalják magukban,

[22] Az Európai Parlament és a Tanács 2014/41/EU irányelve (2014. április 3.) a büntetőügyekben kibocsátott európai nyomozási határozatról (HL L 130., 2014.5.1., 1. o.).

hanem a pénzügyi információkhoz való hozzáférést[23] és a pénzmosás elleni mechanizmusokat[24] szabályozó eszközöket is.

Végezetül megjegyezték, hogy egyes tagállamok olyan feltételeket vagy követelményeket írnak elő az együttműködésre vonatkozóan, amelyeket a rendelet nem támogat. Idetartozik például az a követelmény, hogy a befagyasztás iránti megkeresés fenntartása érdekében a kibocsátó állam illetékes hatóságainak rendszeres időközönként meg kell újítaniuk a megkeresést, és újra ki kell bocsátaniuk vagy meg kell erősíteniük az alapjául szolgáló határozatot. Erre a problémára az Eurojust is rámutatott[25], továbbá megjegyezte, hogy egyes tagállamok proaktívan újra kibocsátják a befagyasztást elrendelő határozatokat, és rendszeres időközönként kérik a befagyasztási intézkedések meghosszabbítását a végrehajtó államban, annak ellenére, hogy ezt a rendelet nem követeli meg, illetve nem írja elő.

3. A 38. CIKKEL ÖSSZHANGBAN VÉGZETT ÉRTÉKELÉS KONKRÉT SZEMPONTJAI

3.1. A nyilatkozat tételére és visszavonására vonatkozó, a 4. cikk (2) bekezdése, illetve a 14. cikk (2) bekezdése szerinti lehetőség

A rendelet 4. cikke szabályozza a befagyasztást elrendelő határozatok továbbítását. Az említett cikk (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a tagállamok nyilatkozatot tehetnek arról, hogy amikor befagyasztásra vonatkozó tanúsítványt kapnak befagyasztást elrendelő határozat elismerése vagy végrehajtása céljából, a kibocsátó hatóságnak mellékelnie kell az eredeti befagyasztást elrendelő határozatot vagy annak hitelesített másolatát. Ugyanez vonatkozik a rendelet 14. cikkének (2) bekezdése szerint az elkobzást elrendelő határozatokra is.

16 tagállam tett a 4. cikk (2) bekezdése szerinti nyilatkozatot. Ugyanezek a tagállamok a 14. cikk (2) bekezdése szerinti nyilatkozatot is tettek. E nyilatkozatok közül azonban nem mindegyik mondja ki, hogy a kibocsátó hatóságnak minden alkalommal továbbítania kell az eredeti befagyasztást vagy elkobzást elrendelő határozatot a tanúsítványokkal együtt. Valójában két tagállam kifejezetten úgy nyilatkozik, hogy ez nem követelmény, míg egy másik tagállam lehetővé teszi, de nem írja elő végrehajtó hatóságai számára az eredeti határozat kérelmezését.

A 4. cikk (2) bekezdése vagy a 14. cikk (2) bekezdése szerinti nyilatkozatok egyikét sem vonták vissza.

[23] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1153 irányelve (2019. június 20.) a pénzügyi és egyéb információk bizonyos bűncselekmények megelőzése, felderítése, nyomozása és a vádeljárás lefolytatása céljából történő felhasználásának megkönnyítését szolgáló szabályok megállapításáról, valamint a 2000/642/IB tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 186., 2019.7.11., 122. o.).

[24] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1640 irányelve (2024. május 31.) a pénzügyi rendszer pénzmosás vagy terrorizmusfinanszírozás céljára való felhasználásának megelőzése érdekében a tagállamok által létrehozandó mechanizmusokról, az (EU) 2019/1937 irányelv módosításáról, és az (EU) 2015/849 irányelv módosításáról és hatályon kívül helyezéséről (HL L, 2024/1640, 2024.6.19.).

[25] Lásd az Eurojust konkrét ügyeivel kapcsolatos jelentést, 14. o.

Az Eurojust jelentése szerint még olyan esetekben is, amikor egy adott tagállam nem tett a 4. cikk (2) bekezdése vagy a 14. cikk (2) bekezdése szerinti nyilatkozatot, előfordul néha, hogy illetékes hatóságai kérik az alapul szolgáló, befagyasztást vagy elkobzást elrendelő nemzeti határozatokat. Ezek a megkeresések annak tudhatók be, hogy a befagyasztásra vagy elkobzásra vonatkozó egységes tanúsítvány nem tartalmaz elegendő információt[26].

3.2. Az alapvető jogok tiszteletben tartása, valamint a befagyasztást elrendelő határozatok és az elkobzást elrendelő határozatok kölcsönös elismerése közötti kölcsönhatás (8. és 19. cikk)

Amint azt e jelentés bevezetőjében megjegyeztük, a rendelet a tagállamok közötti kölcsönös bizalmon alapul, ami megkönnyíti a kölcsönös elismerést. A kölcsönös bizalom azonban nem jelenti azt, hogy az igazságügyi együttműködésre irányuló valamennyi megkeresést mindig el kell ismerni és végre kell hajtani. A rendelet meghatározza a befagyasztást és az elkobzást elrendelő határozatok elismerése és/vagy végrehajtása megtagadásának lehetséges okait (8. és 19. cikk), többek között az ilyen megkeresések által érintett személyek alapvető jogai tiszteletben tartásának biztosítása érdekében.

A megtagadásnak a rendelet 8. és 19. cikkében meghatározott okai közül több is – például a *ne bis in idem* elvével és az érintett személy távollétében lefolytatott tárgyalással kapcsolatos okok (a 8. cikk (1) bekezdésének a) pontja és a 19. cikk (1) bekezdésének a) és g) pontja) – rendelkezik alapjogi dimenzióval, vagy releváns az alapvető jogok szempontjából. Ezen túlmenően, a 8. cikk (1) bekezdésének f) pontja és a 19. cikk (1) bekezdésének h) pontja kifejezetten úgy rendelkezik, hogy a végrehajtó állam megtagadhatja az elkobzást elrendelő határozat elismerését vagy végrehajtását, ha „rendkívüli helyzetekben, konkrét és objektív bizonyítékok alapján alapos okkal feltételezhető, hogy az ügy sajátos körülményei között a befagyasztást vagy elkobzást elrendelő határozat végrehajtása a Chartában foglalt valamely releváns alapvető jog – különösen a hatékony jogorvoslathoz való jog, a tisztességes eljáráshoz való jog vagy a védelemhez való jog – nyilvánvaló megsértését vonná maga után”.

Kérdőívében a Bizottság felkérte a tagállamokat, hogy erősítsék meg azon esetek számát, amelyekben a megtagadás rendeletben (8. és 19. cikk) meghatározott egyes konkrét okait alkalmazták. A válaszok arra utalnak, hogy ezen okok többségét eddig csak korlátozott mértékben alkalmazták.

A befagyasztást elrendelő határozatok esetében 13 tagállam szolgáltatott alábontott információkat a megtagadás azon okaival kapcsolatban, amelyekre illetékes hatóságaik addig hivatkoztak. Ezek közül csak egy tagállam jelezte, hogy illetékes hatóságai a megtagadás okaként a *ne bis in idem* elvére hivatkoztak (a 8. cikk (1) bekezdésének a) pontja), egy tagállam pedig úgy nyilatkozott, hogy azzal az indokkal tagadta meg a befagyasztást elrendelő határozatot, hogy az a magatartás, amely miatt a határozatot kibocsátották, a saját joga szerint nem minősül bűncselekménynek (a 8. cikk (1) bekezdésének e) pontja). Azoknak az eseteknek a száma, amelyekben ezekre az okokra hivatkoztak, egy számjegyű volt. Kiváltságokra vagy mentességekre (a 8. cikk (1) bekezdésének b) pontja), a bűncselekmény területen kívüli jellegére (a 8. cikk (1) bekezdésének d) pontja) és az alapvető jogokkal

[26] Lásd az Eurojust konkrét ügyeivel kapcsolatos jelentést, 9. o.

kapcsolatos aggályokra (a 8. cikk (1) bekezdésének f) pontja) egyáltalán nem hivatkoztak a megtagadás okaként.

Egy tagállam azonban, amely nem tudott konkrét adatokat szolgáltatni a befagyasztás iránti megkeresések elutasítására vonatkozóan, hangsúlyozta, hogy hatóságai gyakran szembesültek olyan esetekkel, amikor az érintett személyek alapjogi érvekre hivatkoztak az ilyen elutasítások kérelmezésekor.

Az Eurojust olyan esetekről is beszámol[27], amikor a végrehajtó hatóságok az érintett harmadik felek jogainak vélelmezett indokolatlan megsértése alapján ténylegesen megtagadták a befagyasztást elrendelő határozatok elismerését vagy végrehajtását. Idetartoznak olyan esetek is, amikor a csalárd módon megszerzett árukat gyorsan továbbértékesítették egy másik személynek. A rendelet lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy megtagadják az elkobzást elrendelő határozatok elismerését vagy végrehajtását, amennyiben az érintett személyek jogai a végrehajtó állam joga szerint lehetetlenné tennék az elkobzást elrendelő határozat végrehajtását. A befagyasztást elrendelő határozatok esetében azonban nem áll fenn ilyen megtagadási ok. Az Eurojust jelzi, hogy a végrehajtó hatóságok ennek ellenére – legalábbis néhány esetben – megtalálták az elismerés ezen az alapon történő megtagadásának módjait, például azáltal, hogy ehelyett formálisan a megtagadás valamely másik okára hivatkoztak, például arra, hogy a befagyasztásra vonatkozó tanúsítvány hiányos volt (a 8. cikk (1) bekezdésének c) pontja), vagy azáltal, hogy az alapvető jogokkal és az arányossággal kapcsolatos tágabb értelmű érvekre hivatkoztak, anélkül, hogy egyértelműen megjelölték volna a megtagadás okát.

A megtagadás egyetlen olyan oka, amelyre több tagállam is hivatkozott, a befagyasztásra vonatkozó tanúsítvány hiányos vagy hibás kitöltése volt (a 8. cikk (1) bekezdésének c) pontja). Úgy tűnik, hogy ez az indok szolgál az összes megtagadás nagy részének alapjául. Az egyik tagállamban 31 esetben utasították el a megkeresést a tanúsítványok hiányos vagy hibás kitöltése miatt.

A bejelentett nehézségek közé tartoznak a befagyasztandó vagyoni eszközökre vagy azok helyére vonatkozó pontatlan vagy elavult információk, valamint a befagyasztásra vonatkozó tanúsítványok fordításának minőségével kapcsolatos problémák. Az Eurojust megerősíti, hogy az egységes tanúsítványok fordításának minősége gyakran gyenge, és gyakran tette szükségessé az Eurojust beavatkozását az ebből eredő félreértések tisztázása érdekében[28]. Ezzel összefüggésben egy tagállam külön kihangsúlyozta annak fontosságát, hogy a megkeresett hatóságok még a megkeresés elutasítása előtt konzultáljanak a megkereső hatóságokkal, amint azt a rendelet előírja, annak érdekében, hogy ez utóbbiak orvosolhassák az azonosított problémákat.

Hasonló kép rajzolódik ki az elkobzást elrendelő határozatok esetében is. Tizenegy tagállam szolgáltatott alábontott információkat azzal kapcsolatban, hogy az illetékes hatóságaik a rendelet szerinti mely okokból utasították el a megkereséseket. Csak egy tagállam jelezte, hogy illetékes hatóságai a megtagadás okaként a *ne bis in idem* elvére hivatkoztak (a 19. cikk (1) bekezdésének a) pontja); egy tagállam hivatkozott kiváltságok vagy mentességek meglétére (a 19. cikk (1) bekezdésének b) pontja); egy tagállam pedig arra, hogy az adott

[27] Lásd az Eurojust konkrét ügyeivel kapcsolatos jelentést, 16. o.
[28] Lásd az Eurojust konkrét ügyeivel kapcsolatos jelentést, 9. o.

tagállam joga szerint az érintett személyek jogai lehetetlenné tennék az elkobzást elrendelő határozat végrehajtását (a 19. cikk (1) bekezdésének e) pontja). A befagyasztás iránti megkeresések elutasításához hasonlóan egy számjegyű volt azoknak az eseteknek a száma, amelyekben ezekre az okokra hivatkoztak. A bűncselekmény területen kívüli jellegére (a 19. cikk (1) bekezdésének d) pontja) egyáltalán nem hivatkoztak a megtagadás okaként. Három tagállam tagadta meg az olyan magatartáshoz kapcsolódó, elkobzást elrendelő határozatok elismerését, amely a saját joga szerint nem minősül bűncselekménynek (a 19. cikk (1) bekezdésének f) pontja). Két tagállam abból az okból tagadta meg az elismerést, hogy az érintett személy ügyét a távollétében tárgyalták (a 19. cikk (1) bekezdésének g) pontja).

A megtagadás leggyakoribb oka az elkobzásra vonatkozó hiányos vagy hibás tanúsítványok benyújtása volt (a 19. cikk (1) bekezdésének c) pontja). Hét tagállam számolt be arról, hogy erre az okra hivatkozva tagadta meg az elismerést. Úgy tűnik azonban, hogy az érintett ügyek száma alacsonyabb, mint a befagyasztás iránti megkeresések esetében. Az alapvető jogokkal kapcsolatos aggályokra (a 19. cikk (1) bekezdésének h) pontja) csak két tagállamban hivatkoztak a megtagadás okaként, és kevesebb mint öt esetet jelentettek.

Az alapvető jogokkal kapcsolatos aggályokon alapuló, a 19. cikk (1) bekezdésének h) pontjában meghatározott megtagadási okok értelmezése a C-8/24. sz. ügyben a Bíróság elé terjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyát képezte. Ez az ügy a rendelet szerinti igazságügyi együttműködésre vonatkozik Horvátország és Szlovénia között. A Bíróságot annak pontosítására kérték, hogy ellentétes-e a rendelettel az elkobzást elrendelő határozat elismerése, ha az elkobzással érintett személy nem tudta gyakorolni bizonyos eljárási jogait. Richard de la Tour főtanácsnok 2025. június 12-én nyilvánított véleményt[29]. A főtanácsnok megállapította, hogy az (EU) 2018/1805 rendelet 19. cikke (1) bekezdésének h) pontját úgy kell értelmezni, hogy az elkobzást elrendelő határozat elismerése és végrehajtása nem tagadható meg, ha az érintett személynek szabályszerűen kézbesítették a szóban forgó határozatot, azonban nem élt olyan, a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőséggel, amely a tisztességes eljárásra vonatkozó normák tiszteletben tartásának felülvizsgálatához vezethetett volna. A Bíróság jogerős ítélete azonban még függőben van.

3.3. A befagyasztott és elkobzott vagyon kezelése és az azzal való rendelkezés, beleértve a visszaszolgáltatást és a kártérítést (28., 29. és 30. cikk)

A rendelet 28., 29. és 30. cikke szabályozza a befagyasztott és elkobzott vagyoni eszközök kezelését és az azokkal való rendelkezést, valamint a sértettek jogainak védelmét.

A 28. cikk előírja a tagállamok számára annak biztosítását, hogy a befagyasztott és elkobzott vagyont olyan módon kezeljék, amely megakadályozza az értékcsökkenést. Az illetékes hatóságok rendelkezésére álló egyik legfontosabb eszköz e cél eléréséhez a befagyasztott vagyon elkobzás előtti értékesítésének lehetősége. Az elkobzást megelőző értékesítés e típusáról, amelyet jellemzően „előzetes értékesítésnek” neveznek, a vagyonvisszaszerzésről szóló uniós irányelv[30] 20. cikke is rendelkezik. Ezen irányelv értelmében az értékesítésre

[29] De la Tour főtanácsnok 2025. június 12-i indítványa, C-8/24, ECLI:EU:C:2025:430.
[30] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1260 irányelve (2024. április 24.) a vagyonvisszaszerzésről és -elkobzásról (HL L, 2024/1260, 2024.5.2.).

szigorú biztosítékoknak kell vonatkozniuk az érintett személyek jogainak tiszteletben tartása érdekében.

A 29. cikk végrehajtásával kapcsolatban nem jelentettek problémát. Négy tagállam jelezte, hogy a belföldi vagyonvisszaszerzési eljárások során a 28. cikkel összhangban az együttműködési eljárásokban alkalmazottaktól eltérő szabályokat alkalmaz a vagyon kezelésére. A beszámolók szerint azonban ezek az eltérések a gyakorlatban nem okoztak problémákat.

A 29. cikk a befagyasztott vagyon bűncselekmények áldozatainak történő visszaszolgáltatását szabályozza. Amennyiben a megkereső állam illetékes igazságügyi hatóságai úgy határoztak, hogy bizonyos vagyontárgyakat vissza kell szolgáltatni a sértettnek, a kibocsátó hatóságnak tájékoztatnia kell a megkeresett hatóságot erről a határozatról. A megkeresett hatóságnak ezt követően a saját nemzeti eljárásainak megfelelően vissza kell szolgáltatnia a vagyont. Az ilyen vagyon közvetlenül is átruházható a sértettre. Alapvető fontosságú azonban, hogy a sértettek vagyonnal kapcsolatos jogcíme ne képezze vita tárgyát, a vagyonra ne legyen szükség bizonyítékként, és hogy a visszaszolgáltatás által érintett személyek jogai ne sérüljenek az eljárás során.

Tizenhat tagállam nyújtott tájékoztatást a 29. cikk alkalmazásával kapcsolatos tapasztalatairól. Ezek közül egy kivételével mindegyik jelezte, hogy visszaszolgáltatott befagyasztott vagyoni eszközöket a sértetteknek. E tekintetben öt tagállam szembesült különös kihívásokkal. Egy tagállam megjegyezte például, hogy előfordultak olyan esetek, amikor a végrehajtó tagállam ragaszkodott ahhoz, hogy a befagyasztott vagyon sértettnek való visszaszolgáltatására vonatkozó határozatot a kibocsátó állam bíróságának kell kibocsátania. Ezt a követelményt azonban nem támasztja alá a rendelet, amely nem tartalmaz korlátozást arra vonatkozóan, hogy milyen típusú hatóságok bocsáthatnak ki ilyen határozatot ahhoz, hogy azokat a 29. cikkel összhangban elismerjék. A tagállamok és az Eurojust[31] arról is beszámoltak, hogy a 29. cikk alkalmazása kihívást jelent abban az esetben, ha egynél több sértettnek van követelése a vagyon visszaszolgáltatására vonatkozóan, és a befagyasztott vagyon nem elegendő valamennyi sértett követelésének kielégítésére, vagy ha a jogos követelésekkel rendelkező sértettek több joghatóságban találhatók. A rendelet nem határozza meg az ilyen esetekben követendő eljárást.

Az Eurojust konkrét ügyeiről szóló jelentése arra is rámutat, hogy a befagyasztott vagyon visszaszolgáltatása operatív szempontból továbbra is összetett. Amellett, hogy megerősíti a több és/vagy egymással versengő sértetti követelést magukban foglaló ügyekben felmerülő kihívásokat, az Eurojust több olyan esetről is beszámol, amikor a végrehajtó tagállam teljes mértékben vagy részben megtagadta a rendelet 29. cikkének való megfelelést a nemzeti jog annak ellentmondó rendelkezéseire hivatkozva, mivel azok nem teszik lehetővé a befagyasztott vagyonnak vagy legalább az ilyen vagyon bizonyos típusainak az elkobzást elrendelő jogerős határozat meghozatala előtti visszaszolgáltatását[32].

A válaszadó tagállamok többsége általában közvetlenül a sértettekre ruházza át a visszaszolgáltatás vagy kártérítés céljára elkülönített vagyont, anélkül, hogy a kibocsátó

[31] Lásd az Eurojust konkrét ügyeivel kapcsolatos jelentést, 19. o.
[32] Lásd az Eurojust konkrét ügyeivel kapcsolatos jelentést, 19. o.

állam közvetítőként járna el, bár az átruházás módja jellemzően az ügy körülményeitől függően változik. Ez összhangban van a rendelet 29. és 30. cikkével.

Beszámoltak a rendelet szerinti intézkedések és a kulturális javak visszaszolgáltatásáról szóló 2014/60/EU irányelv[33] szerinti intézkedések összehangolásával kapcsolatos bevált gyakorlatról. Az Eurojust a konkrét ügyeiről szóló jelentésében azonban megjegyzi, hogy a vagyon – különösen a rendelet 29. cikke alapján visszaszolgáltatandó befagyasztott vagyon – sértetteknek történő tényleges visszaszolgáltatásához szükséges idő az egyes végrehajtó hatóságok esetében jelentősen eltérhet. Míg egyes esetekben a visszaszolgáltatás kevesebb mint két hónapot vett igénybe, más esetekben a sértetteknek több mint egy évet kellett várniuk. Ez nincs összhangban a 29. cikkben meghatározott azon követelménnyel, hogy a visszaszolgáltatást a lehető legrövidebb időn belül végre kell hajtani.

A 30. cikk az elkobzott vagyonnal való rendelkezést szabályozza. Az ilyen rendelkezés elsődleges szabálya az, hogy a vagyonnak a bűncselekmények áldozatai részére történő visszaszolgáltatására vagy a nekik nyújtandó kártérítésre vonatkozó határozatok végrehajtása elsőbbséget élvez. A 29. cikkhez hasonlóan a kibocsátó államnak tájékoztatnia kell a végrehajtó államot az ilyen határozatokról. A végrehajtó államnak ezt követően a lehető leghamarabb végre kell hajtania ezeket a határozatokat, és a vagyont közvetlenül vagy a kibocsátó tagállamon keresztül át kell ruháznia a sértettre. Ha nem lehetséges, hogy a végrehajtó hatóság a vagyont visszaszolgáltassa a sértettnek, de az adott vagyonnal kapcsolatos, elkobzást elrendelő határozat végrehajtása bizonyos pénzösszeget eredményezett, akkor a megfelelő pénzösszeget kell átutalni a sértettnek.

Csak egy tagállam számolt be arról, hogy nehézségekbe ütközött az elkobzott vagyonnak a bűncselekmények áldozatai részére történő visszaszolgáltatása, és úgy tűnik, hogy a probléma inkább operatív, mintsem jogi jellegű volt. Hasonló kép rajzolódik ki az elkobzott vagyoni eszközöknek a bűncselekmények áldozatainak nyújtott kártérítés céljából való felhasználása tekintetében is: csak egy tagállam számolt be arról, hogy ritkán ugyan, de tapasztalt problémákat a 30. cikk szerinti, a sértetteknek nyújtott kártérítésre irányuló határozatok végrehajtására vonatkozó szabályokkal kapcsolatban. Az Eurojust azonban olyan esetekről is beszámolt[34], amikor az elkobzott vagyonnal visszaszolgáltatás vagy kártérítés céljából való rendelkezésre vonatkozó szabályok betartása kihívást jelentett. Az Eurojust által ismertetett ügyben a nehézséget a kibocsátó állam nemzeti jogának sajátosságai jelentették. A kibocsátó állam illetékes hatóságai elfogadtak ugyan határozatokat a sértettek kártalanításáról, de a végrehajtó államban befagyasztott vagyonra vonatkozóan nem bocsátottak ki elkobzást elrendelő határozatot, amely alapul szolgálhatott volna a kártérítési követelések kielégítéséhez.

Mivel a tagállamok túlnyomó többsége nem gyűjt információkat azon esetek számáról, amelyekben elősegítették a visszaszolgáltatást vagy a sértettnek nyújtott kártérítést, a Bizottság nem rendelkezik áttekintéssel arról, hogy milyen gyakran alkalmazzák a rendelet vonatkozó rendelkezéseit (azaz a 29. cikket és a 30. cikk (1)–(5) bekezdését).

[33] Az Európai Parlament és a Tanács 2014/60/EU irányelve (2014. május 15.) a tagállamok területéről jogellenesen kivitt kulturális javak visszaszolgáltatásáról és az 1024/2012/EU rendelet módosításáról (HL L 159., 2014.5.28., 1. o.).

[34] Lásd az Eurojust konkrét ügyeivel kapcsolatos jelentést, 21. o.

Ha a sértett nem rendelkezik kielégítendő követeléssel, vagy ha az elkobzott vagyon értéke meghaladja ezeket a követeléseket, a fennmaradó összeget meg kell osztani a kibocsátó és a végrehajtó állam között. Ami a pénzeszközöket illeti, a szabályok nagyon egyszerűek. Eltérő megállapodás hiányában a 10 000 EUR-t meghaladó összegeket egyenlő arányban kell megosztani ezen államok között. A legfeljebb 10 000 EUR összeget a végrehajtó állam megtarthatja, és azt nem kell megosztania. A pénzeszközöktől eltérő vagyontárgyak esetében a megosztásra irányuló megállapodások különböző formákat ölthetnek, beleértve az ingatlan értékesítésének és a bevétel méltányos megosztásának lehetőségét is, a fentieknek megfelelően. A kibocsátó és a végrehajtó állam abban is megállapodhat, hogy a vagyon maradjon a végrehajtó államban, amely közérdekű vagy szociális célokra használhatja fel azt. Az alkalmazandó lehetőségről az egyes esetekben az érintett tagállamoknak kell megállapodniuk.

Egy kivételével valamennyi válaszadó tagállam megerősítette, hogy a pénzeszközök megosztására vonatkozó alapértelmezett szabályokat alkalmazták. Az az egy tagállam, amely eltérő gyakorlatról számolt be, jelezte, hogy ritka esetekben más informális megállapodások jöttek létre, amint azt a rendelet lehetővé teszi.

4. AZ ÉRDEKELT FELEK JAVASLATAI

4.1. Tagállamok

A rendelet alkalmazásával kapcsolatos, fent ismertetett kihívásokra tekintettel a Bizottság megkérdezte a tagállamokat, hogy szükségesnek tartják-e a rendelet módosítását hasznosságának fokozása, illetve tényleges alkalmazásának biztosítása érdekében. Nyolc tagállam nyilatkozott úgy, hogy ezt szükségesnek tartja. A javasolt módosítások közé tartozik többek között a következők meghatározása:

1. a befagyasztást elrendelő határozatok elismerésére és végrehajtására vonatkozó konkrét határidők;
2. konkrét határidő a kibocsátó hatóságnak a befagyasztást elrendelő határozat azonnali elismerését vagy végrehajtását akadályozó bármely körülményről való értesítésére;
3. konkrét határidő a befagyasztást és az elkobzást elrendelő határozatok végrehajtásáról szóló jelentéstételre;
4. a maximális időtartam, ameddig a végrehajtó állam fenntarthatja a befagyasztási intézkedéseket, hogy ne nehezedjen aránytalan teher az adott tagállamra, és az érintett személyek jogaiba való beavatkozás ne tartson szükségtelenül hosszú ideig;
5. ha a határozat végrehajtásához szükséges erőforrások nem állnak arányban az érintett vagyoni eszközök értékével, az kellő indok a kis értékű vagyoni eszközökkel kapcsolatos befagyasztást vagy elkobzást elrendelő határozatok végrehajtásának megtagadásához;
6. ha a befagyasztás indokolatlan beavatkozást jelentene jóhiszemű harmadik felek jogaiba, az kifejezett indok a befagyasztást elrendelő határozatok végrehajtásának megtagadásához;

7. olyan szabály, amely előírja, hogy a befagyasztásra vonatkozó tanúsítványokat – legalább a sürgős esetekben – el kell fogadni angol nyelven, azzal a kitétellel, hogy a fordítást a lehető leghamarabb rendelkezésre kell bocsátani;
8. olyan jogalap, amely lehetővé teszi a vagyoni eszközök befagyasztásának kérelmezését kizárólag visszaszolgáltatás vagy a sértettek kártalanítása céljából;
9. olyan eljárás, amely lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy az ENYH alapján benyújtott, bizonyítékok lefoglalására irányuló megkereséseket összekapcsolják a bűncselekményből származó vagyoni eszközök befagyasztására irányuló, a rendelet szerinti megkeresésekkel;
10. olyan lehetőség, amely lehetővé teszi a kibocsátó hatóság számára, hogy befagyasztás iránti megkeresés küldésekor kifejezetten felkérje a végrehajtó hatóságot, hogy folytasson további nyomozást a gyanúsított vagy vádlott vagyonával és pénzügyeivel kapcsolatban a végrehajtó államban annak megállapítása érdekében, hogy a végrehajtó állam területén található-e további elkobozható vagy elkobzandó vagyon;
11. a befagyasztásra vonatkozó tanúsítványba beillesztendő rész, amely annak meghatározására kéri a kibocsátó hatóságot, hogy a befagyasztás iránti megkeresés az elkobzás milyen típusára (pl. tárgy elkobzása vagy értékalapú elkobzás) vonatkozik. A javaslat értelmében ez megkönnyítené az illetékes hatóságok számára a befagyasztást elrendelő határozatoknak a kibocsátó hatóság szándéka szerinti mielőbbi végrehajtását;
12. a befagyasztást elrendelő határozat végrehajtásáról szóló jelentés egységes formanyomtatványa.

Egy tagállam azt is jelezte, hogy a rendelet alkalmazását általában akadályozza a nemzeti eljárások összehangolásának hiánya, amelynek célja a rendelet alkalmazásának megkönnyítése lenne. Amint azt e jelentésben megjegyeztük, mind a tagállamok, mind az Eurojust több olyan esetről is beszámoltak, amikor a rendelet alapján a tagállamok számára biztosított eljárási autonómia mértéke vagy a nemzeti jognak a rendelettel való ütközés megelőzése érdekében történő módosításának elmulasztása esetleg akadályozhatta a rendelet hatékony alkalmazását.

A tagállamokat arról is megkérdezték, hogy véleményük szerint hozzáadott értéket képvisel-e egy olyan „puha” jogi intézkedés kidolgozása, amely iránymutatást nyújt arra vonatkozóan, hogy a rendelet milyen kölcsönhatásban van a bűncselekményekből származó vagyon visszaszerzése céljából folytatott együttműködést elősegítő egyéb uniós jogi eszközökkel, például a 2014/41/EU irányelvvel (az európai nyomozási határozatról szóló irányelv) és az (EU) 2024/1260 irányelvvel (a vagyonvisszaszerzésről szóló felülvizsgált irányelv). A 19 válaszadó tagállam közül 15 jelezte, hogy lát ilyen hozzáadott értéket, különösen a rendelet és a vagyonvisszaszerzésről szóló felülvizsgált irányelv közötti kölcsönhatás egyértelműségének biztosítása tekintetében. Egy tagállam általánosabb értelemben megjegyezte, hogy előnyös lenne bármely olyan intézkedés, amely az (EU) 2018/1805 rendelet alkalmazására vonatkozóan előmozdítja a tagállamok általi egységes megközelítést, bár azt is megjegyezték, hogy minden ilyen kezdeményezésnek a lehető legkisebbre kell

csökkentenie a nemzeti hatóságokra nehezedő esetleges terheket, amint azt az uniós büntető igazságszolgáltatás jövőjével foglalkozó magas szintű fórum jelentése[35] is kiemeli.

Egy tagállam továbbá azt javasolta, hogy pontosítsák a rendelet és a polgári ügyekben folytatott együttműködés területét érintő uniós eszközök (pl. a 655/2014/EU rendelet[36] és az 1215/2012/EU rendelet[37]) közötti kölcsönhatásokat, amelyek különösen akkor válhatnak relevánssá, ha valamely büntetőeljárást megszüntetnek, és a rendelet szerinti befagyasztási intézkedéseket is meg kell szüntetni, de még vannak olyan polgári jogi követelésekkel rendelkező sértettek, amelyek a vagyoni eszközök későbbi, polgári eljárás keretében történő lefoglalását teszik szükségessé.

A válaszadó tagállamok túlnyomó többsége támogatja azt az elképzelést is, hogy hozzanak létre egy kifejezetten a bűncselekményekből származó vagyon visszaszerzésével foglalkozó multidiszciplináris szakértői csoportot (legalább a bűnüldöző és az igazságügyi hatóságok képviselőinek részvételével), és/vagy biztosítsanak további célzott uniós finanszírozást a rendelet alkalmazásában részt vevő gyakorló szakemberek képzéséhez.

4.2. Eurojust

A konkrét ügyekről szóló jelentésében az Eurojust a rendelet alkalmazásával kapcsolatos kihívások számos kiváltó okát azonosítja. Megjegyzi, hogy a gyakorlatban a nemzeti normák és hagyományok időnként még mindig elsőbbséget élveznek a rendelettel szemben. Az Eurojust kifogásolja továbbá a tagállamok jogi keretei közötti harmonizáció alacsony szintjét, különösen a rendelet azon területeken történő alkalmazását támogató jogi rendelkezések és mechanizmusok tekintetében, ahol az az egyes kérdéseket a tagállamok eljárási autonómiájára bízza. Ez magában foglalja az illetékes hatóságok kijelölésére vonatkozó eltérő megközelítéseket is. Ezen túlmenően az Eurojust feltárja a rendelet helyes értelmezésének meghatározásával kapcsolatos nehézségeket, különösen az olyan önálló fogalmak tekintetében, mint a „büntetőügyekben folytatott eljárás”, és aggodalmát fejezi ki az egységes tanúsítványok felhasználóbarát jellegével kapcsolatban.

Az Eurojust ezért egyértelmű iránymutatás nyújtását szorgalmazza a rendelet bizonyos rendelkezéseinek (például a 29. és a 30. cikk a sértettek számára történő visszaszolgáltatásról és a nekik nyújtott kártérítésről szóló rendelkezéseinek) az alkalmazására vonatkozóan, különösen az összetett ügyekben[38]. A konkrét ügyekről szóló jelentés azt is kiemeli, hogy meg kell erősíteni az igazságügyi hatóságok és a vagyonvisszaszerzési láncban részt vevő egyéb hatóságok (például a pénzügyi információs egységek) közötti együttműködést.

[35] Elérhető a következő internetcímen: https://commission.europa.eu/document/download/606f0f38-12f9-4893-8941-3ac835229bcd_en?filename=JUST_template_comingsoon_standard_16.pdf.

[36] Az Európai Parlament és a Tanács 655/2014/EU rendelete (2014. május 15.) polgári és kereskedelmi ügyekben a tagállamközi követelésbehajtás megkönnyítése érdekében az ideiglenes számlazárolást elrendelő európai végzés eljárásának létrehozásáról (HL L 189., 2014.6.27., 59. o.).

[37] Az Európai Parlament és a Tanács 1215/2012/EU rendelete (2012. december 12.) a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról (átdolgozás) (HL L 351., 2012.12.20., 1. o.).

[38] Lásd az Eurojust konkrét ügyeivel kapcsolatos jelentést, 22. o.

5. KÖVETKEZTETÉS

A rendelet célja, hogy – különösen a határokon átnyúló szervezett bűnözés elleni küzdelem érdekében – megkönnyítse a bűncselekményekből származó vagyon határokon átnyúló hatékony és eredményes visszaszerzését. Ennek érdekében részletes szabályokat állapít meg arra vonatkozóan, hogy a befagyasztást és az elkobzást elrendelő határozatok elismerése iránti megkereséseket hogyan kell benyújtani, és azokat a megkeresett tagállamnak hogyan kell kezelnie. Ez magas fokú jogbiztonságot teremt az ezen eszközt alkalmazó gyakorló szakemberek számára, és megakadályozza a legfontosabb eljárási szempontokra vonatkozó egyértelmű szabályok hiánya által okozott késedelmeket. A rendelet a lehető legnagyobb mértékben észszerűsíti a bűncselekményből származó vagyon visszaszerzése terén a tagállamok között folytatott – az egységes tanúsítványok kötelező használatával és a hatékony kommunikációs gyakorlatok fenntartásával kombinált – igazságügyi együttműködést. Ily módon a rendelet a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés széles körben használt kulcsfontosságú eszköze. A pénzmosás, a szervezett bűnözés és a terrorizmus finanszírozása elleni küzdelem révén egyedülálló és döntő szerepet tölt be a tágabb uniós vívmányokon belül, és már eddig is jelentős mértékben fokozta a határokon átnyúló vagyonvisszaszerzést. Mindazonáltal a bűncselekményből származó, feltárt jövedelmeknek még nagyobb hányadát lehetne végül elkobozni vagy visszaszolgáltatni a bűncselekmények áldozatainak, vagy a javukra újra felhasználni.

A rendelet tényleges alkalmazása terén továbbra is számos kihívás mutatkozik. Ezt az Eurojust is megerősíti a konkrét ügyekről szóló jelentésében, amely kiemeli, hogy egyes esetekben a rendeletet még mindig nem alkalmazzák megfelelően, sőt, a nemzeti jogra hivatkozva meg is támadják azt.

Az e jelentésben és az Eurojustnak a konkrét ügyekről szóló jelentésében kiemelt kérdések közül sok emberi hibákból vagy a többi érintett tagállam jogrendszerének elégtelen ismeretéből adódik. Idetartoznak például azok az esetek, amikor a határokon átnyúló együttműködést azáltal akadályozták vagy késleltették, hogy a befagyasztást vagy elkobzást elrendelő határozatok elismerésére irányuló kérelmeket a végrehajtó állam nem megfelelő hatóságainak küldték meg, vagy a tanúsítványokat helytelenül töltötték ki. A tanúsítványok folyamatban lévő digitalizálása várhatóan orvosolni fogja e problémák egy részét. Az utasítások és az előre meghatározott üzenetek beillesztése várhatóan felhasználóbarátabbá teszi azokat, és nagyobb összhangot fog biztosítani a megkeresések formája és tartalma között. A rendelet alkalmazására vonatkozó „puha” jogi iránymutatás, a bevált gyakorlatok és az érintett gyakorló szakemberek fokozott képzése szintén segíthet ezen akadályok csökkentésében. A legtöbb tagállam támogatja, hogy uniós forrásokat különítsenek el kifejezetten az ilyen képzésekre.

Egyes kérdések azonban inkább jogi jellegűek vagy rendszerszintűek, és előfordulhat, hogy azokat a tagállamokban kell jogalkotási vagy politikai szinten kezelni. Ezek közé tartozik például a nemzeti jog alapján az együttműködésre vonatkozóan olyan feltételek egyoldalú előírása, amelyekről a rendelet nem rendelkezik. Magukban foglalják továbbá a határidők ismétlődő be nem tartását, valamint a befagyasztás iránti megkeresések kibocsátása és annak nyomán az elkobzás iránti megkeresések kibocsátása között eltelt jelentős késedelmeket. Az ilyen jellegű problémák orvoslásához többek között módosítani kell a nemzeti jogot és gyakorlatot, valamint felül kell vizsgálni a befagyasztást vagy az elkobzást elrendelő

határozatok elismerése iránti megkeresések kibocsátásáért és végrehajtásáért felelős hatóságok számára a rendelet alapján elkülönített forrásokat. A Bizottság fenntartja a jogot arra, hogy megtegye a szükséges intézkedéseket a rendeletnek való teljes körű megfelelés biztosítása érdekében.

Végezetül, ez a jelentés rámutat arra, hogy meg kell vizsgálni a rendelet korlátait és működésének tágabb összefüggéseit. A tagállamok olyan módosításokat javasoltak a rendelethez, amelyek véleményük szerint fokoznák annak hatékonyságát. Arra is rámutattak, hogy a rendelet vagy más vonatkozó uniós jog nem terjed ki a vagyonvisszaszerzési eljárás valamennyi szakaszára vagy elemére. Ez különösen igaz azokra az esetekre, amikor a jogerős ítéletet követő igazságügyi együttműködés célja a vagyoni eszközök felkutatása és befagyasztása a sértetteknek nyújtandó kártérítés érdekében, anélkül, hogy elkobzást elrendelő határozat érvényre juttatására törekednének. A Bizottság nyomon fogja követni e tekintetben a belga kezdeményezést[39]. Emellett a bűncselekményből származó vagyon visszaszerzése terén a különféle eszközök közötti tervezett kölcsönhatás nem mindig könnyen érthető a gyakorló szakemberek számára. A tagállamok egyértelmű többsége ezért jelezte, hogy támogatja a „puha” jogi iránymutatást ebben a kérdésben.

Számos tagállam támogatását fejezte ki a bűncselekményből származó vagyon visszaszerzésével foglalkozó multidiszciplináris szakértői csoport létrehozása iránt is, amely elősegíthetné a bűncselekményből származó vagyon visszaszerzésére vonatkozó uniós keret holisztikusabb értelmezését. Ebben az összefüggésben különösen releváns az Eurojust által nemrégiben létrehozott, pénzmosással és vagyonvisszaszerzéssel foglalkozó igazságügyi fókuszcsoport[40].

A Bizottság mérlegelni fogja, hogy miként lehetne a legjobban kezelni az e jelentésben a rendelet alkalmazásával kapcsolatban feltárt kihívásokat, valamint a tagállamok és az Eurojust által a legmegfelelőbb további lépések meghatározása érdekében tett javaslatokat és ajánlásokat. A Bizottság különösen arra fog törekedni, hogy iránymutatást nyújtson a rendeletnek a bűncselekményekből származó vagyon visszaszerzésére vonatkozó tágabb uniós kereten belüli alkalmazására vonatkozóan.

[39] Lásd a 2.6. pontot.
[40] A részleteket lásd itt: https://www.eurojust.europa.eu/news/eurojust-meeting-tackles-emerging-trends-money-laundering-and-asset-recovery.